

Sobre la manifestació "Democràcia Real Ja"

GADI CATALUNYA :: 16/05/2011

[Cat/cast] Crítica hacia la convocatoria de ayer domingo a nivel estatal: insuficiente, reformista y no realista.

[Català]

Davant l'agreujament accelerat de la crisi multidimensional que estem vivint, és del tot comprensible i desitjable que hi hagi un creixent nombre de persones que vulguin expressar pública i col·lectivament la seva disconformitat amb el rumb destructiu que està prenent la societat, així com el seu rebuig a la farsa política, la depauperació econòmica i la injustícia social. Pensem, doncs, que la participació en manifestacions com les de "Democràcia Real Ja" és millor que no pas romandre en l'apatia política i la passivitat davant la situació actual. Tanmateix, també pensem que destinar energies a impulsar aquest tipus de mobilitzacions és pitjor que destinar-les a construir un nou tipus de moviment, reflexionat històricament, articulat estratègicament i radicalment transformador, que permeti deixar enrere el sistema oligàrquic i eco-destructiu establert actualment i la mentalitat heterònoma i individualista prevalent avui en dia, tot creant una nova forma d'organització social genuïnament democràtica i realment ecològica i una mentalitat autònoma i cooperativa. Com argumentarem a continuació, la manifestació del 15-M no pot donar lloc a un moviment d'aquest tipus, ni tan sols pot constituir una part integral del mateix, ja que ni els seus objectius ni la seva estratègia apunten a tal fi.

Més enllà de la fraseologia del manifest que, tot sigui dit, és força ambigua, vague i ingènua, la plataforma que impulsa aquesta mobilització ha formulat una sèrie de propostes concretes que podríem considerar el nucli "programàtic" subjacent a la convocatòria. Es tracta d'un conjunt de mesures (incrementar el control sobre la classe política i els paradisos fiscals, elevar els impostos a la banca i a les grans fortunes, augmentar la contractació de personal sanitari i professorat, establir la obligació de celebrar referèndums per les decisions polítiques importants, proporcionar assistència econòmica als aturats i a totes les persones de baixos recursos, efectuar un repartiment del treball basat en la reducció de les jornades de treball, etc.) que considerem insuficients i/o utòpiques per les següents raons:

a) Són propostes insuficients pel seu caràcter reformista, ja que en cap moment impugnen ni tracten de substituir les institucions fonamentals del sistema actual, és a dir, l'estat "democràtic" representatiu i l'economia de mercat capitalista, sinó que es limiten a reivindicar-ne algunes millores. Tanmateix, la crisi generalitzada i multidimensional que estem vivint avui en dia no es deu al mal funcionament d'aquestes institucions, sinó a la seva pròpia idiosincràsia. Les dinàmiques inherents a l'economia de mercat i l'estat "representatiu" donen lloc a una immensa i creixent concentració de poder que no pot ser revertida a través de simples canvis cosmètics. Així, suposant que una tenaç i àrdua lluita popular aconseguís implementar algunes de les reformes suggerides, aquestes no podrien fer altra cosa que imprimir un ritme lleugerament més lent a l'avenç de la crisi

multidimensional en curs ja que indefectiblement haurien de ser compatibles amb el funcionament i la dinàmica del sistema actual, amb la qual cosa, resultarien bastant irrisòries en comparació al fort desenvolupament de la crisi multidimensional que aquest sistema provoca. Per això, pensem que no és adequat advocar perquè la injustícia social, la immensa desigualtat econòmica i la usurpació política siguin envernissades amb una nova capa de pintura “democràtica” i/o “ètica”, sinó que és de menester apostar inequívocament per l'abolició del sistema actual, causa fonamental dels efectes adversos i els comportaments perversos que sofrem en l'actualitat, i per fer-ho, cal donar llum a un nou sistema realment democràtic en tots els àmbits.

b) Són propostes utòpiques no només perquè, com és habitual en aquest tipus de plantejaments, no es dona cap idea clara i realista de com aquestes mesures s'arribarien a imposar a les elits dominants que tenen la paella pel mànec, sinó sobretot perquè passen completament per alt que aquestes mesures contravenen radicalment la lògica i la dinàmica del sistema actual. L'energia que alimenta el sistema actual és el creixement econòmic i la mercantilització, per la qual cosa, els estats i les empreses d'arreu del món busquen maximitzar la seva taxa de creixement del PIB i les seves xifres de beneficis respectivament. Un estat o una empresa que no segueixi aquesta lògica de perseguir el creixement econòmic a través d'augmentar la seva competitivitat/eficiència, entrarà ràpidament pel camí de la crisi i la dissolució. Sabent això, els governs d'arreu del món s'esmercen a aprovar lleis i reformes que apunten a incrementar la competitivitat del país, la qual cosa implica, òbviament, una major explotació dels seus recursos humans i naturals, i per tant, una major precarietat laboral, inseguretat social, malestar psicològic i destrucció medioambiental. Avui en dia, a més, tant els estats com les empreses d'arreu del món estan trobant creixents dificultats per continuar incrementant el seu PIB i les seves xifres de beneficis i, per això, estan intentant mantenir la competitivitat a tota costa, és a dir, retallant, empobrint i destrossant acceleradament les condicions de vida de la immensa majoria de la població. No podem tapar-nos els ulls davant d'aquesta característica medul·lar de la nostra època: existeix un conflicte cada vegada més irreconciliable entre les necessitats de les persones i del planeta, per un costat, i les necessitats del sistema econòmic vigent, per l'altre. Aquest conflicte només pot resoldre's amb un vencedor. O bé guanyen les necessitats humanes i naturals, donant lloc a un sistema orientat a la satisfacció democràtica d'aquestes, o bé guanyen les necessitats del sistema estatal i capitalista actualment establert, és a dir, les seves dinàmiques basades en la insensata persecució del creixement econòmic il·limitat i l'augment constant de la concentració de poder. Qualsevol proposta que passi per alt aquest conflicte indefugible i fonamental resulta utòpica i enganyabados.

D'altra banda, pel que es desprèn dels seus comunicats, la plataforma convocant d'aquesta mobilització es fa còmplice de la tergiversació i desvirtuació del terme democràcia quan suggereix que el que fa que la societat actual no sigui democràtica és solament la corrupció i el poder incontrolat que tenen les corporacions financeres i empresarials transnacionals. Tanmateix, no és només això el que fa que vivim en una societat oligàrquica, sinó que també hi juga un paper important la pròpia existència de l'estat, això és, un aparell burocràtic centralitzat i separat de la ciutadania i en posició de domini respecte aquesta. L'estat s'autodenomina “democràtic” per intentar legitimar-se, no pas, òbviament, perquè sigui una institució que realment confereixi un poder real a les persones per decidir sobre els afers de l'esfera pública. Resulta completament equivocat, així doncs, atribuir l'absència de

democràcia solament a la corrupció política i la dominació dels poders econòmics sobre els poders “públics”: la pròpia essència de l'estat “democràtic” representatiu és profundament oligàrquica. Per reivindicar veritablement una democràcia real cal lluitar per l'abolició d'aquesta institució i la seva substitució per un nou sistema de comunitats dirigides democràticament a través d'assemblees populars, confederades mitjançant delegats responsables i revocables.

En conclusió, considerem que el caràcter insuficient i utòpic de les propostes de la plataforma que convoca a la manifestació de “Democràcia Real Ja”, així com la seva implícita connivència amb la desvirtuació del significat del terme “democràcia”, fa que aquesta convocatòria sigui, en el millor dels casos, un espai-temps que, com tants d'altres, serveix per visualitzar i expressar el rebuig de moltes persones envers la crisi generalitzada del món contemporani i, en el pitjor dels casos, un enganyabados que canalitzi la voluntat transformadora d'algunes persones cap a uns objectius casi sempre il·lusoris i sempre insuficients.

GADI Catalunya
Maig del 2011

[Castellano]

Ante el agravamiento acelerado de la crisis multidimensional que estamos viviendo, es del todo comprensible y deseable que haya un creciente número de personas que quieran expresar pública y colectivamente su disconformidad con el rumbo destructivo que está tomando la sociedad, así como su rechazo a la farsa política, la depauperación económica y la injusticia social. Pensamos, pues, que la participación en manifestaciones como las de "Democracia Real Ya" es mejor que permanecer en la apatía política y la pasividad ante la situación actual. Sin embargo, también pensamos que destinar energías a impulsar este tipo de movilizaciones es peor que destinarlas a construir un nuevo tipo de movimiento, reflexionado históricamente, articulado estratégicamente y radicalmente transformador, que permita dejar atrás el sistema oligárquico y eco-destructivo establecido actualmente y la mentalidad heterónoma e individualista prevalente hoy en día, creando una nueva forma de organización social genuinamente democrática y realmente ecológica y una mentalidad autónoma y cooperativa. Como argumentaremos a continuación, la manifestación del 15-M no puede dar lugar a un movimiento de este tipo, ni siquiera puede constituir una parte integral del mismo, ya que ni sus objetivos ni su estrategia apuntan a tal fin.

Más allá de la fraseología del manifiesto que, todo sea dicho, es bastante ambigua, vago e ingenua, la plataforma que impulsa esta movilización ha formulado una serie de propuestas concretas que podríamos considerar el núcleo "programático" subyacente a la convocatoria. Se trata de un conjunto de medidas (incrementar el control sobre la clase política y los paraísos fiscales, elevar los impuestos a la banca y a las grandes fortunas, aumentar la contratación de personal sanitario y profesorado, establecer la obligación de celebrar referéndums por las decisiones políticas importantes, proporcionar asistencia económica a los desempleados ya todas las personas de bajos recursos, efectuar un reparto del trabajo basado en la reducción de las jornadas de trabajo, etc.) que consideramos insuficientes y/o

utópicas por las siguientes razones:

a) Son propuestas insuficientes por su carácter reformista, ya que en ningún momento impugnan ni tratan de sustituir las instituciones fundamentales del sistema actual, es decir, el estado "democrático" representativo y la economía de mercado capitalista, sino que se limitan reivindicar algunas mejoras. Sin embargo, la crisis generalizada y multidimensional que estamos viviendo hoy en día no se debe al mal funcionamiento de estas instituciones, sino a su propia idiosincrasia. Las dinámicas inherentes a la economía de mercado y el estado "representativo" dan lugar a una inmensa y creciente concentración de poder que no puede ser revertida a través de simples cambios cosméticos. Así, suponiendo que una tenaz y ardua lucha popular lograra implementar algunas de las reformas sugeridas, éstas no podrían hacer otra cosa que imprimir un ritmo ligeramente más lento el avance de la crisis multidimensional en curso ya que indefectiblemente deberían ser compatibles con el funcionamiento y la dinámica del sistema actual, con lo cual, resultarían bastante irrisorias en comparación al fuerte desarrollo de la crisis multidimensional que este sistema provoca. Por ello, pensamos que no es adecuado abogar por que la injusticia social, la inmensa desigualdad económica y la usurpación política sean barnizadas con una nueva capa de pintura "democrática" y/o "ética", sino que es menester apostar inequívocamente por el abolición del sistema actual, causa fundamental de los efectos adversos y los comportamientos perversos que sufrimos en la actualidad, y para ello, hay que dar luz a un nuevo sistema realmente democrático en todos los ámbitos.

b) Son propuestas utópicas no sólo porque, como es habitual en este tipo de planteamientos, no se da ninguna idea clara y realista de cómo estas medidas llegarían a imponer a las élites dominantes que tienen la sartén por el mango, sino sobre todo porque pasan completamente por alto que estas medidas contravienen radicalmente la lógica y la dinámica del sistema actual. La energía que alimenta el sistema actual es el crecimiento económico y la mercantilización, por lo que, los estados y las empresas de todo el mundo buscan maximizar su tasa de crecimiento del PIB y sus cifras de beneficios respectivamente. Un estado o una empresa que no siga esta lógica de perseguir el crecimiento económico a través de aumentar su competitividad/eficiencia, entrará rápidamente por el camino de la crisis y la disolución. Sabiendo esto, los gobiernos de todo el mundo se esfuerzan en aprobar leyes y reformas que apuntan a incrementar la competitividad del país, lo que implica, obviamente, una mayor explotación de sus recursos humanos y naturales, y por lo tanto, una mayor precariedad laboral, inseguridad social, malestar psicológico y destrucción medioambiental. Hoy en día, además, tanto los estados como las empresas de todo el mundo están encontrando crecientes dificultades para continuar incrementando su PIB y sus cifras de beneficios y, por ello, están intentando mantener la competitividad a toda costa, es decir, recortando, empobreciendo y destrozando aceleradamente las condiciones de vida de la inmensa mayoría de la población. No podemos taparnos los ojos ante esta característica medular de nuestra época: existe un conflicto cada vez más irreconciliable entre las necesidades de las personas y del planeta, por un lado, y las necesidades del sistema económico vigente, por el otro. Este conflicto sólo puede resolverse con un vencedor. O bien ganan las necesidades humanas y naturales, dando lugar a un sistema orientado a la satisfacción democrática de las mismas, o bien ganan las necesidades del sistema estatal y capitalista actualmente establecido, es decir, sus dinámicas basadas en la insensata persecución del crecimiento económico ilimitado y el aumento constante de la

concentración de poder. Cualquier propuesta que pase por alto este conflicto insoslayable y fundamental resulta utópica y engañabobos.

Por otra parte, por lo que se desprende de sus comunicados, la plataforma convocante de esta movilización se hace cómplice de la tergiversación y desvirtuación del término democracia cuando sugiere que lo que hace que la sociedad actual no sea democrática es sólo la corrupción y el poder incontrolado que tienen las corporaciones financieras y empresariales transnacionales. Sin embargo, no es sólo eso lo que hace que vivimos en una sociedad oligárquica, sino que también juega un papel importante la propia existencia del estado, esto es, un aparato burocrático centralizado y separado de la ciudadanía y en posición de dominio respecto esta. El estado se autodenomina "democrático" para intentar legitimarse, no, obviamente, para que sea una institución que realmente confiera un poder real a las personas para decidir sobre los asuntos de la esfera pública. Resulta completamente equivocado, así pues, atribuir la ausencia de democracia solamente a la corrupción política y la dominación de los poderes económicos sobre los poderes "públicos": la propia esencia del estado "democrático" representativo es profundamente oligárquica. Para reivindicar verdaderamente una democracia real hay que luchar por la abolición de esta institución y su sustitución por un nuevo sistema de comunidades dirigidas democráticamente a través de asambleas populares, confederadas mediante delegados responsables y revocables.

En conclusión, consideramos que el carácter insuficiente y utópico de las propuestas de la plataforma que convoca a la manifestación de "Democracia Real Ya", así como su implícita connivencia con la desvirtuación del significado del término "democracia", hace que esta convocatoria sea, en el mejor de los casos, un espacio-tiempo que, como tantos otros, sirve para visualizar y expresar el rechazo de muchas personas hacia la crisis generalizada del mundo contemporáneo y, en el peor de los casos, un engañabobos que canalice la voluntad transformadora de algunas personas hacia unos objetivos casi siempre ilusorios y siempre insuficientes.

GADI Catalunya
Mayo del 2011

<https://ppcc.lahaine.org/sobre-la-manifestacio-democracia-real-ja>